

Svarilo kmetom, kateri v mesto nosijo sadje na prodaj.

Prepozno je sicer za letos to svarilo, — al ker se opira na skušnje, ki so jih nekatere kmetice to poletje in jesen v Ljubljani doživele, ga nismo mogli pred razglasiti. Naj bode saj dober nauk za drugo leto, in da se ne pozabi, bi bilo prav, da bi ga prihodnje leto ponovili duhovni gospodje na prižnicah.

Nezrelo sadje ni zdravo; na kmetih se vé vsako leto dosti od tega, ker griza je večidel nasledek zelenega sadja. Zato se nezrelo sadje ne sme prodajati. Mestni zdravniki morajo za to skerb imeti in čuti nad tem, da se tako škodljivo sadje ne prodaja; zato ga vzamejo takim prodajavcom in ga kakor koli pokončajo; v Ljubljano ga pomečejo ali kam drugam; čeravno ga ne mečejo radi v Ljubljano, da se ne pokvari še bolj kakor je že tako pokvarjena po raznih gnjusnih rečeh, bi mi svetovali, naj ga nikoli ne veržejo v vodo, ker se dá že kak drugače pokončati.

Letos so večkrat nezrelih jabelk, hrušk, breskev in družega sadja pobrali ljudem, čeravno so se jim smilili, če so začeli jokati, da so ga tako dalječ prinesli, so mogli na šrangji za-nj plačati in več takega.

Al kaj, ker bi v takih okoljšinah usmiljenje ne bilo na pravem mestu! Če si že ljudje sami sebi škodujejo, da nezrelo sadje poberajo z dreves, katero se jim nikoli tako ne plača kakor zrelo, ker tako sadje le revni ali neumni ljudje kupujejo, — se vendar ne more terpeti, da bi si mestjani še bolezen kupovali z nezrelim sadjem.

Žalostno je res, ktereга zadene, če jerbas za jerbasom gré rakom žvižgat — al kakošen nauk naj je to vsem, ki iz kmetov sadje nosijo na prodaj? — naj le vselej zrelo sadje prinesejo! Za tako bojo več skupili in nikoli se jim ni bati v škodo priti.

Dobro si zapomnite to, drage kmetice! ktere imamo prav radi, če pridete z lepim, zrelim sadjem, — z nezrelim vas čaka le gotova zguba in pa še pokora!

Potovanje po izhodnem ali po jutrovih deželah v letu 1857.

Spisal Mihael Verne.

LIII.

Obsirno Jožefovo polje je berž ko ne najlepše v celi Samarii, in je zanimivo tudi v zgodovinskem obziru. Tu namreč je iskal Jožef brate svoje prej ko so ga na Dohajnskih pašnikih v Egipt prodali, in tu je — le četert ure od Jakobovega studenca, konec omenjenega polja proti severju — častitljivi, pa sedaj zlo zanemarjeni grob egiptovskega Jožefa. Ko je namreč Mojzes Izraeljce iz terde egiptovske sužnosti rešil in iz Egipta peljal, niso pozabili Jožefovega trupla seboj vzeti, ampak so ga pod Jozuetom zvesto prinesli v obljubljeni deželo, in tu pokopali.

Omenjeno polje pa — in Jakobov studenec, iz ktereга še voda izvira, dasiravno je že skorej vés zasút, in Jožefov grob niso edini zgodovinski spominki teh krajev, ampak cela okrajna je zgodovinskega spomina.

Za omenjenim grobom se zavije pot na levo stran v lepo prijetno dolino med hriboma „Garicim“ na desni, in „Hebal“ na levi, ki sta jako zanimiva, naravna zgodovinska spominka starodavnih časov. Ko je bil namreč Jozue mesto Jeriho in Hai vzel in pogubil, je peljal Izraeljce okoli leta 1439 pred Krist. naravnost v Sihem. Tu je razpostavil šest Izraelovih rodov na hrib Garicim, ostalih šest pa na Hebal, in je ponovil zavezo ljudstva z Bogom. „Vse ljudstvo pa in starašine in poglavarji in sodniki so stali na obeh stranéh skrinje zaveze pričó duhovnov, ki so nosili skrinjo zaveze Gospodove — polovica ljudstva na

hribu Garicim, polovica pa na hribu Hebal, kakor je bil ukazal Mojzes, služabnik Božji. In blagoslovil je narprej izraelsko ljudstvo; na-to je bral vse besede blagoslova in prokletstva, in vse, kar je pisano v bukvah postave. Ničesa ni zamolčal, kar je ukazal Mojzes, ampak vse je ponovil pričó vse izraelske množice, pričó žen in otrok, in pričó ptujih, ki so med njimi bivali.“ In vse ljudstvo je upilo in obljublja, da hoče Gospodu služiti.

Hriba sta še dan današnji bolj obraščena od drugih v deželi; visoka pa nista čez 2500 čevljev verh morja, ali kakih 7—800 čevljev verh doline. Med hriboma, kjer je dolina najširokejša, stoji mesto Sihem, in na vseh stranéh ga obdaja lep gaj oljkinega drevja. Mesto to je gotovo eno najstarejših na svetu; stalo je berž ko ne že o Abrahamovem času. Abimeleh, Gedeonov sin, ga je bil v domačem puntu vzel in pogubil. Tudi pozneje je bilo v nepokojnih terdih časih večkrat razdjano, pa vselej spet sozidano, ker je sihemska okolica jako prijetna, rodovitna in polna studencov, ki zemljo dobro namakajo. Celó skozi mesto teče precej obilen potok, ki o podnožji hriba Garicim izvira, in noben kraj v celi deželi nima toliko dobre vode ko Sihem.

Po razkrojenji ljudstva v dve kraljestvi leta 970 pred Krist., pod Jeroboamom, pervim izraelskim kraljem, in še nekoliko pozneje, je bil Sihem glavno mesto novega kraljestva — in ko je bil Salmanasar popačene Izraeljce v asirsko sužnost odpeljal, glavni sedež novih naseljencov, ki jim Samarijani pravijo. Samarijani, ki jih je še nekoliko v Sihemu, imajo še dan današnji nek prepis pentatevha ali peterih Mojzesovih bukev shranjen, ki utegne že 2600 let star biti.

O sihemskem mestu bi se dalo marsikaj zgodovinskega povedati, pa naj zadostuje to. Zamolčati pa vendar ne morem, da Sihem je rojstno mesto sv. Justina, ki je kristjane pri rimskih cesarjih prvi pismeno zagovarjal, pa leta 167 v Rimu slavni venec mučenstva zadobil. — Sedaj imenujejo domači mesto le Naplus, ne več Sihem, ker je bil cesar Vespazian tu rimsko uselitev napravil in ji ime „Flavia Neapolis“ dal. Iz „Neapolis“ je nastalo ime „Naplus.“

Unikraj tega precej velikega mesta so prenočili tovarši pod milim nebom. Naslednje jutro pa so prišli v treh urah v Samarijo, nekdanj krasno, sedaj pa popolnoma razdjano mesto. Tudi Samarija je sila staro in slavno mesto verh nekega okroglega hriba, zakaj že leta 900 pred Krist. je kupil izraelski kralj Omri od nekega Samara omenjeni hrib, dá na njem mesto sozidati, in ga imenuje po prejšnjem posestniku — Samarijo. — Odslej je bila Samarija glavno mesto izraelskega kraljestva, in samarijski ali izraelski kralji so ga skerbno lepšali. Ko so pa Asirci pod Salmanasarom izraelsko kraljestvo zaterli, je bila Samarija razdjana in vsa njena krasnost je zginila. Še le po mnogih stoletjih daruje cesar Avgust dolgo zanemarjeno mesto Herodu, judovskemu kralju gerdega kervoločnega spomina — in Herod ga povzdigne spet iz starodavnih podertín, in ga tako olepša, da je bilo krasno, in znabiti krasnejše ko nekdanj. Toda Herod dá novosozidanemu mestu tudi novo ime, in ga imenuje Avgustu na čast — Sebaste. Tudi Herod Antipa, sin unega kervoloka, je olepšal mesto z raznimi poslopji. — Al pod solncom ni nič stanovitnega! Zginila je spet vsa lepota nekdanje toliko krasne Samarije, in sedanje Sebaste so le še revna vas, toda polna zanimivih ostankov nekdanje krasnosti. Čez 300 in še več kaj lepih marmornih stebrov našteješ še lahko v vasi in okrog po hribu; mnogo jih stoji še po koncu, še več pa leži podertih na tléh. — O koliko zgodovinskih spominov obudujejo ti žalostni ostanki nekdanj toliko krasnega mesta! Bilo je od nekdanj sedež vsakoverstnih hudobij in krivic. Molikovanja, razuzdane samopašnosti in gerdih hudobij in krivic nekdanjih izraelskih kraljev nočem tu v